

Elisabeth Jarborn

Kommunstyrelsen

Uppdrag till fastighetsnämnden att utreda förutsättningarna och alternativen för ett nytt kommunarkiv

Ärende

Arkivmyndigheten ansvarar för kommunarkivet som idag är beläget i Danderydsgårdens källare. De arkivhandlingar som förvaras i arkivet är en del av kommunens kulturarv och ska bevaras för eftervärlden. Arkivet lider stor brist på utrymme och har begränsade möjligheter att ta emot större leveranser av arkivhandlingar. De nuvarande lokalerna uppfyller inte Riksarkivets krav på arkivlokaler (RA-FS 2013:4) som Danderyds kommun ska följa enligt § 5 Föreskrifter om arkivvård i Danderyds kommun.

Behov av nya arkivlokaler har framförts av kommunledningskontoret under flera år och det fanns planer initialt i Mörby centrum-projektet på ett nytt kommunarkiv i källarplanet i det befintliga centrumhuset. Emellertid visade det sig att planerad arkivlokal var ett skyddsrum, samt var beläget på ett sådant sätt att det inte gick att uppfylla gällande regelverk för arkivlokaler. Alternativa lösningar som hittills föreslagits för ett nytt kommunarkiv i nya Mörby centrum har dessvärre inte gått att realisera.

Kommunledningskontoret vill belysa den akuta situation som kommunarkivet står inför om ett nytt kommunarkiv inte kan realiseras inom en femårsperiod. Så som läget är nu kommer det inte gå att förverkliga ett nytt arkiv i Mörby centrum. Uppdrag behöver därför ges till fastighetsnämnden att utreda förutsättningarna och alternativen för ett nytt kommunarkiv.

Kommunledningskontorets förslag till beslut

Kommunstyrelsen ger fastighetsnämnden i uppdrag att utreda förutsättningarna och alternativen för ett nytt kommunarkiv. Utredningen ska lämnas till kommunstyrelsen senast utgången av 2021.

Bakgrund

Arkivmyndigheten ansvarar för kommunarkivet som idag är beläget i Danderydsgårdens källare. De arkivhandlingar som förvaras i arkivet är en

Elisabeth Jarborn

del av kommunens kulturarv och ska bevaras för eftervärlden. Arkivet lider stor brist på utrymme och har begränsade möjligheter att ta emot större leveranser av arkivhandlingar. De nuvarande lokalerna uppfyller inte Riksarkivets krav på arkivlokaler (RA-FS 2013:4) som Danderyds kommun ska följa enligt § 5 Föreskrifter om arkivvård i Danderyds kommun.

Kommunledningskontorets yttrande

Nuvarande förutsättningar

Kommunarkivets arkivlokaler uppfyller inte vissa av de krav som ställs på arkivlokaler enligt gällande regelverk (Riksarkivets föreskrifter om arkivlokaler, RA-FS 2013:4).

Arkivlokalerna rymmer idag ca 1250 hyllmeter handlingar, uppdelade på två mindre arkivlokaler samt 20 låsbara skåp (ej arkivgodkända) i en korridor. Enbart ca 100 hyllmeter är tomma vilket gör att arkivmyndigheten behöver vara restriktiva när det gäller att ta emot större leveranser från verksamheterna. Det finns ett stort behov ute i verksamheterna att få leverera till kommunarkivet, något som inte är möjligt att realisera fullt ut på grund av platsbristen. Det finns inte heller några ritningsskåp vilket gör att kommunarkivet idag inte kan ta emot kartor eller ritningar. Tusentals kartor och ritningar finns levererade sedan tidigare, men dessa ligger antingen ihopvikta i arkivboxar eller ihoprullade. Förvaring av kartor och ritningar på detta sätt innebär en risk att handlingarna på sikt kan bli förstörda. De begränsade ytorna gör att kommunarkivet sedan 2012 har hyrt lagringsplats hos externt företag för vissa gallringsbara handlingstyper. Som mest förvarades ca. 150 hyllmeter handlingar externt.

Övergripande behovsbild

Tidigare utredningar och inventeringar har fastslagit att kommunarkivet behöver en yta om ca 600 kvm. Ytan kan delas upp i flera angränsande lokaler eller sektioner. Inom ytan ska ca 4 000 hyllmeter handlingar kunna förvaras. I lokalen ska det även finnas plats för ritningsskåp för förvaring av kartor och ritningar. Det behöver också finnas möjlighet till arbetsplatser för arkivfunktionens personal samt tillgång till mindre besöksrum för forskare och besökare som vill sitta och ta del av arkivhandlingar på plats. I anslutning till arkivlokalerna bör det finnas möjlighet till en mindre arkivlokal där Danderyds föreningsarkiv kan förvara sina arkivhandlingar. De förvarar idag sina handlingar i Djursholms vattentorn, vilket inte är en godtagbar lokal. Deras arkivbestånd är av mindre omfattning.

Om ytan inte kan realiseras till fullo behöver arkivmyndigheten utreda möjligheten att eventuellt gallra i det material som finns i kommunarkivet idag. Detta har inte diskuterats eller analyserats tidigare, men troligen kommer inga större mängder kunna gallras. Oavsett bör forskningsintresset,

Elisabeth Jarborn

proveniensprincipen och att arkiven är en del av kommunens kulturarv väga tungt för att avstå från eventuell gallring av äldre arkivhandlingar.

Situationen i kommunarkivet börjar bli akut och det finns i dagsläget enbart ca 100 hyllmeter som är tomma. Det innebär att det inom en snar framtid kommer bli fullt i kommunarkivet och arkivfunktionen måste då börja titta på alternativa förvaringslösningar. Det finns mycket arkivhandlingar ute i verksamheterna som kommer behöva levereras till kommunarkivet. Även om kommunen i allt större utsträckning digitaliserar så kommer det dröja många år innan pappersarkivering helt upphör från verksamheternas sida.

För att komma vidare i processen behöver kommunstyrelsen ge fastighetsnämnden ett uppdrag att utreda förutsättningarna och alternativen för ett nytt kommunarkiv i Danderyds kommun. Fastighetsnämndens uppdrag bör ske i nära samråd med arkivfunktionen på kommunledningskontoret. Kommunarkivets lokaler bör hanteras inom ramen för kommunens sedvanliga lokalförsörjningsprocess.

Ekonomiska konsekvenser

Kommunledningskontorets bedömning är att det kommer att bli nödvändigt att anlita visst externt stöd för att genomföra utredningen. Uppskattad kostnad för detta uppgår till omkring 100 000 kronor.

Åsa Anthony
Tf kommundirektör

Johan Nordenmark
Tf administrativ direktör

Handlingar i ärendet

1. Tjänsteutlåtande, Uppdrag till fastighetsnämnden att utreda förutsättningarna och alternativen för ett nytt kommunarkiv

Expedieras
Fastighetsnämnden